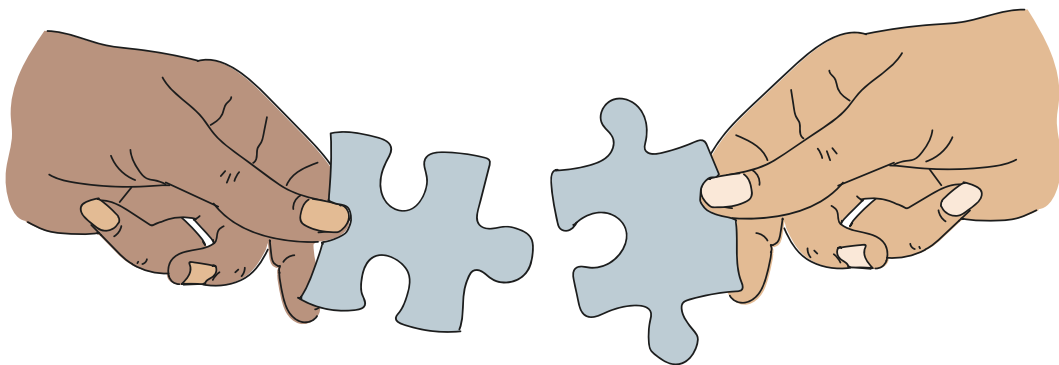

Tidiga insatser för asylsökande och 37a§

Länstyrelsens återrapportering av uppdrag 3.B.13
Tidiga insatser för asylsökande och 3.B.14 37a§ enligt
regleringsbrevet 2025

Omslagsbild: Två händer håller i varsin pusselbit

Illustratör: Danny Eriksson

Diarienummer: 851-912-2025

Författare: Dina Eminovic, Länsstyrelsen i Jönköpings län

Kontaktuppgifter:

Länsstyrelsen Västernorrland

Postadress: 871 86 Härnösand

Telefon: 0611-34 90 00

E-post: vasternorrland@lansstyrelsen.se

Webb: www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Inledning	4
Länsstyrelsernas arbete med TIA och 37a§	6
Regionala och lokala förutsättningar	7
Resultat av TIA insatser	11
Slutrapporterade TIA insatser under 2025	11
Resultat och samlad bedömning av TIA insatser under 2025.....	15
Resultat av 37a§ insatser	19
Slutrapporterade 37 a § insatser under 2025	19
Resultat och samlad bedömning av beviljade insatser under 2025	23
Övergripande analys	26
Avslutande kommentarer	28
7. Bilagor	29

Inledning

Tidiga insatser för asylsökande (TIA) regleras genom förordning (2016:1364) om statsbidrag till verksamheter för asylsökande med flera och förordning (2016:1363) om länsstyrelsernas uppdrag avseende insatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare. Syftet med TIA är att motverka passivisering under asyltiden, underlätta kontakter med arbetsmarknaden samt främja framtida etablering för asylsökande och liknande målgrupper genom avgiftsfria insatser som språkträning, samhällsinformation och hälsofrämjande aktiviteter. Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att samordna TIA insatser i hela landet. Insatserna riktar sig till vuxna personer som är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem.

Länsstyrelserna kan bevilja statsbidrag till kommuner, kommunalförbund och ideella organisationer för verksamheter riktade till vuxna asylsökande, personer med uppehållstillstånd på anläggningsboende samt skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Under 2025 uppgick bidraget till 48 miljoner kronor och kunde användas för insatser som främjar språkinlärning, samhällskunskap, arbetsmarknadskontakter och hälsa.

Länsstyrelserna ska säkerställa att insatserna är jämnt fördelade utifrån regionala behov, att tillgången motsvarar efterfrågan och att målgruppen har möjlighet att delta. Arbetet ska även främja jämställt deltagande mellan kvinnor och män samt följas upp på regional och kommunal nivå.

Under 2025 genomfördes förordningsändringar i (2016:1364) som påverkar hur statsbidraget hanteras. Ändringarna infördes bland annat genom SFS 2025:114 och SFS 2025:66, där både innehållet i förordningen och villkor för beviljande uppdaterades.

En ändring var införandet av ändrade demokrativillkor i samband med TIA. Från och med 2025 måste länsstyrelserna granska att sökande organisationer, inklusive ideella föreningar och registrerade trossamfund, uppfyller uppställda demokrativillkor för att vara berättigade till statsbidrag. Granskningen omfattar bland annat organisationens struktur, ansvarig styrelse och förenlighet med demokratiska värderingar som präglar det svenska samhället.

Länsstyrelserna fördelar medel till kommuner och kommunalförbund enligt 37 a § i ersättningsförordningen (2010:1122). Medlen avser verksamhet utan vinstsyfte som genomförs av kommunen, i egen regi eller i samverkan med andra aktörer.

Under 2025 förfogade Länsstyrelsen i Jönköpings län över 42 miljoner kronor. Målgruppen omfattar nyanlända, asylsökande och skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet, inklusive ensamkommande barn. Kommuner hade möjlighet att ansöka om stöd för att utveckla verksamhet med flyktingguider och familjekontakter som stärker språkinläring, etablering i samhället, nätverk och socialt stöd. Vid utlysningen 2025 prioriterades insatser som underlättar deltagande och språkinläring för föräldralediga och personer med små barn samt insatser i samverkan med idéburen sektor.

Redovisning av TIA enligt regleringsbrev 2025

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ska lämna en samlad redovisning, med bilagd rapport från varje länsstyrelse, av arbetet med insatser för asylsökande med flera enligt förordningen (2016:1364) om statsbidrag till verksamheter för asylsökande med flera och förordningen (2016:1363) om länsstyrelsernas uppdrag avseende insatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare. Uppdraget ska senast den 3 mars 2026 redovisas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

Redovisning av 37 a § enligt regleringsbrev 2025

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ska lämna en samlad redovisning, med bilagd rapport från varje länsstyrelse, av insatser som beviljats enligt 37 a § förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar samt göra en bedömning av resultaten. Uppdraget ska senast den 3 mars 2026 redovisas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

Länsstyrelsernas arbete med TIA och 37a§

Information och kommunikation om statsbidragen

Statsbidrag inom TIA har fördelats sedan 2017 och länsstyrelserna bedömer att kunskapen om dessa medel är god, särskilt inom civilsamhället.

Statsbidrag inom 37 a § har fördelats sedan 2013.

Information och dialog om statsbidragen sker främst genom länsstyrelsernas regionala nätverk. Inför utlysningar sprids information om bidragen via bland annat webbplatser, nyhetsbrev och riktade utskick till kommuner och andra relevanta aktörer.

Utlysning av statsbidragen

I samband med utlysning av medlen bjuder länsstyrelserna in till digitala eller fysiska informationsmöten där ansökningsprocessen och aktuella prioriteringar presenteras. Ofta genomförs gemensamma möten för statsbidragen TIA, 37 a § och 37 §, vilket ger en samlad bild av tillgängliga stöd och stärker samordningen.

Dessa möten används även för kapacitetsstärkande insatser, exempelvis inom jämställdhet och rättighetsbaserat arbete. De bidrar till ökad förståelse för bidragens syfte och skapar goda kontaktvägar mellan länsstyrelserna och sökande. Under ansökningsperioden erbjuder länsstyrelserna löpande stöd och vägledning via e-post, telefon och individuella möten. I vissa län genomfördes utlysningar både vår och höst utifrån regionala behov.

Projektägarmöten

Efter beslut om beviljade ansökningar bjuder de flesta länsstyrelser in projektägare till uppstartsträffar och projektmöten, digitalt eller fysiskt. Mötena genomförs gemensamt eller uppdelat mellan statsbidragen TIA, 37 § och 37 a § och syftar till att stärka samverkan, erfarenhetsutbyte samt underlätta genomförande, uppföljning och rapportering.

Träffarna bidrar till kunskapsdelning om målgruppernas behov och mottagandet av asylsökande, nyanlända, ensamkommande barn och skyddsbehövande. Vid behov erbjuds även fördjupad kompetensutveckling inom exempelvis jämställdhet, mänskliga rättigheter, barnrätt och funktionsrätt. Därutöver anordnar många länsstyrelser olika typer av forum

med civilsamhället, vilket stärker den gemensamma lägesbilden av asylsökandes situation i länen.

Informationsverige.se

Information om informationsverige.se och hur innehållet på webbsidan kan användas sprids via bland annat utlysningsmöten, regionala nätverk, projektägarmöten och konferenser. Länsstyrelsen i Jönköpings län bifogar även information om webbplatsen i beslut enligt 37 a §. Ett exempel på innovativ spridning av webbplatsen är användning av QR-koder på namnbrickor, med hänvisning till webbplatser.

Webbplatsen beskrivs i länsstyrelsernas återrapporteringar som en välkänd och tillförlitlig informationskälla som i stor utsträckning används i planering och genomförande av insatser.

Regionala och lokala förutsättningar

Antal asylsökande i länen

I början av 2025 var drygt 26 000 vuxna asylsökande personer inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem. Detta avser samtliga skyddsökande inklusive skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. I slutet av 2025 var det totala antalet inskrivna vuxna asylsökande cirka 18 000. En av anledningarna till att antalet asylsökande i mottagningssystemet sjunkit under året är att skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet som haft uppehållstillstånd i Sverige i minst 2 år, från och med 14 juni 2025 kunde börja folkbokföra sig och då skrevs ut ur mottagningssystemet. Dessutom har mottagandet av asylsökande sjunkit generellt i Sverige.

Flest asylsökande finns i storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne, där merparten av de asylsökande bor i eget boende. Minst antal asylsökande finns i Blekinge, Västmanland, Gotland, Jämtland och Värmland. Behovet av och förutsättningar för att bedriva insatser för asylsökande skiljer sig därför åt mellan länen och arbetet med TIA insatser och 37 a § behöver anpassas efter regionala och lokala förhållanden och behov.

Skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet

Massflyktsdirektivet aktiverades den 4 mars 2022 och ger rätt till tillfälligt skydd som alternativ till asyl. Skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet omfattas av lagen om mottagande av asylsökande och har haft rätt till tidiga insatser för asylsökande. I juni 2024 förlängdes direktivet, vilket möjliggjorde folkbokföring för personer som haft tillstånd i minst två år. Detta innebar att cirka 29 000 personer kunde folkbokföra sig. Vid slutet av 2025 var 12 550 personer fortfarande inskrivna i mottagningssystemet ur målgruppen

skyddsbehövande. Skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet utgjorde därmed majoriteten av de inskrivna, med en geografisk fördelning som i stort följde mönstret för asylsökande, flest i storstads-län.

Folkbokföringen medförde att en stor del av målgruppen inte längre omfattades av TIA insatser, vilket påverkade beviljade insatser under 2025. Många TIA projekt riktade sig dock även till asylsökande och kunde därför anpassas genom att skala ned verksamheten snarare än att avsluta.

Geografisk spridning och matchning

Migrationsverkets statistik över inskrivna i mottagningssystemet används för att analysera behovet av insatser och säkerställa tillgång där behoven är störst. Samverkan med regionala aktörer ger ytterligare kunskap om målgruppens behov och förutsättningar. Stora geografiska avstånd, få deltagare och bristfällig kollektivtrafik gör det ofta svårt att planera en jämn fördelning av insatser. I kommuner med få asylsökande eller där verksamhet är svår att starta kan deltagare ansöka om reseersättning för insatser i annan kommun. Länsstyrelserna sammanställer då lista över tillgängliga insatser som underlag för Migrationsverkets beslut om reseersättning.

Regionala behovsanalyser och prioriteringar

Under 2025 har länsstyrelsernas regionala behovsanalyser och prioriteringar tagit sin utgångspunkt i kontinuerlig dialog med kommuner, civilsamhällesaktörer och andra regionala samverkansparter samt i erfarenheter från uppföljning av tidigare och pågående insatser. Analyserna visar sammantaget att behoven i länen i hög grad påverkas av förändringar i mottagningssystemet, särskilt övergången från statligt mottagande till kommunalt ansvar genom folkbokföring, vilket har förändrat både målgruppernas sammansättning och förutsättningarna för tidiga insatser.

Ett genomgående resultat i behovsanalyserna är att behovet av tidiga, tillgängliga och insatser med låga trösklar kvarstår, även i län med ett begränsat antal asylsökande. I flera län har målgruppen för TIA minskat, samtidigt som behovet av insatser enligt 37 a § har ökat, särskilt för nyanlända som snabbt folkbokförts men ännu står långt från etablering i samhället. Detta har lett till att många insatser har fokuserat på etableringsnära stöd, språkträning i vardagsnära sammanhang samt insatser som stärker delaktighet och sociala nätverk.

Länsstyrelserna har inom 37a § särskilt prioriterat insatser som underlättar deltagande för personer med omsorgsansvar, främst föräldralediga och personer som är hemma med små barn. Behovsanalyserna visar att dessa grupper ofta har begränsad tillgång till ordinarie språkundervisning och

arbetsmarknadsinsatser, vilket riskerar att leda till isolering och fördröjd etablering. Mot denna bakgrund har insatser som kombinerar språkträning, föräldraskapsstöd och samhällsinformation bedömts som särskilt angelägna.

Geografiska och strukturella förutsättningar har också haft stor betydelse för prioriteringarna. I län med stora avstånd, små målgrupper eller ett ojämnt mottagande mellan kommuner har genomförbarhet, flexibilitet och samverkan vägts in särskilt i beredningen av insatser. Detta har inneburit en prioritering av insatser med realistiska upplägg, tydlig lokal förankring och samarbete mellan kommuner och civilsamhälle för att nå målgrupperna effektivt.

Jämställdhet, barnrätt, mänskliga rättigheter och funktionsrätt har varit integrerade perspektiv i behovsanalyserna. Vissa länsstyrelser har identifierat att kvinnor, särskilt utrikesfödda kvinnor med små barn, i högre grad riskerar att hamna utanför språk- och etableringsinsatser. Prioriteringarna har därför syftat till att säkerställa jämlik tillgång till stöd, bland annat genom riktade insatser, tillgängliga former för deltagande och barnperspektiv i utformningen av aktiviteter.

Samordning och samverkan

Länsstyrelsernas samverkan med offentlig och idéburen sektor är central för integrationsuppdraget. Samverkan används för informationsspridning, kapacitetsstärkande insatser, behovsanalyser och erfarenhetsutbyte. Samverkan organiseras utifrån regionala och lokala förutsättningar. I de flesta län finns etablerade nätverk och forum som underlättar dialog och samarbete mellan länsstyrelse, kommuner, regioner, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och olika civilsamhällesorganisationer.

Länsstyrelserna erbjuder samordningsstöd som möjliggör erfarenhetsutbyte mellan TIA anordnare och främjar samarbete där insatser kompletterar varandra. Migrationsverket har dessutom utsett kontaktpersoner för TIA i alla län för att säkerställa en god regional dialog.

Länsstyrelsernas arbete för att främja jämställdhet, mänskliga rättigheter, barnrätt och funktionsrätt i insatserna

Vissa länsstyrelser samarbetar kontinuerligt med sakkunniga inom jämställdhet, mänskliga rättigheter, barnrätt och funktionsrätt. Sakkunniga deltar i utlysningar, beredning, uppföljning och stöd vid genomförande av insatser, där jämställdhet prioriteras i behovsanalys, planering och genomförande. Regionalt medverkar sakkunniga även vid informations- och utlysningsmöten och erbjuder stödmaterial, workshops och utbildningar för

att stärka rättighetsbaserat arbete, inklusive rättighets- och barnkonsekvensanalyser.

Länsstyrelsernas arbete med uppföljning av statsbidragen

Länsstyrelserna har kontinuerlig kontakt med projektägare vid statsbidragsfinansierade insatser och bjuder in till uppstartsmöten och projektägarmöten, där kunskap och erfarenheter utbyts. Länsstyrelserna följer upp insatser genom dialog om innehåll, budget och tidsramar samt delrapportering, som säkerställer att insatserna följer beslut och syfte. Fysiska och digitala projektbesök används för att höja kvaliteten, stärka relationer och öka förståelsen för lokala förutsättningar. Alla projekt avslutas med en slutrapportering för uppföljning av resultat och implementering som godkänns av länsstyrelsen.

Nationell samordning statsbidrag

Länsstyrelsen i Jönköpings län ansvarar för den nationella samordningen av länsstyrelsernas statsbidrag inom integration. I uppdraget ingår att bereda förslag till fördelningsnycklar samt att ta fram och besluta nationella anvisningar som tydliggör regelverk och ger stöd i hantering och beslut av statsbidragen vid samtliga länsstyrelser.

Utöver det löpande arbetet med handläggning och stöd har den nationella samordningen under året genomfört flera insatser för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte:

- Interna strategidagar genomfördes under hösten 2025 för att stärka kompetens, främja erfarenhetsutbyte och skapa en mer effektiv och samstämmig hantering av statsbidragen.
- Årlig stickprovsgranskning av 37 a §-projekt genomfördes i syftet att säkerställa rättssäkerhet, följa anvisningar och instruktioner samt identifiera möjliga förbättringsområden. Resultatet visade att majoriteten av projekten låg i linje med förordningen, och eventuella anmärkningar kunde åtgärdas.

Resultat av TIA insatser

Slutrapporterade TIA insatser under 2025

Resultat av genomförda insatser i länen

Under 2025 slutrapporterades 119 insatser i hela landet, vilket är något färre än 2024 då 131 insatser slutrapporterades. Resultaten har visat att TIA insatserna i hög grad har bidragit till att uppfylla statsbidragets syfte. Insatserna har motverkat passivisering under asyltiden, stärkt deltagarnas språkutveckling och kunskaper om det svenska samhället samt bidragit positivt till psykisk och fysisk hälsa. Många länsstyrelser lyfter ökad delaktighet, stärkt egenmakt, förbättrad självkänsla och minskad isolering som tydliga resultat.

Insatsernas innehåll har varit brett, men med återkommande fokus på språkträning, samhällsinformation, hälsofrämjande aktiviteter och i vissa fall arbetsmarknadsförberedande inslag. Kombinationen av språk, praktiska vardagskunskaper och sociala aktiviteter bedöms vara särskilt framgångsrik. Flera länsstyrelser framhåller att mötesplatser med låg tröskel, relationsskapande arbetssätt och deltagarinflytande har varit avgörande för god måluppfyllelse.

Den geografiska spridningen av insatser har i huvudsak varit ändamålsenlig och anpassad till var målgruppen är bosatt. Samtidigt rapporterar många länsstyrelser om ökade utmaningar kopplade till målgruppens minskning, geografiska spridning och snabba förändringar i boendeformer. I län med gles struktur eller där Migrationsverkets boenden har avvecklats har det varit svårt att upprätthålla verksamhet, vilket i vissa fall lett till avslut i förtid eller återbetalning av medel. Länsstyrelserna betonar vikten av flexibilitet och löpande anpassning av både innehåll och lokalisering för att kunna bedriva ändamålsenliga insatser.

Ett genomgående mönster i samtliga län är att kvinnor utgör majoriteten av deltagarna. Detta kan dels förklaras av målgruppens sammansättning, särskilt bland skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet, dels av att kvinnor i större utsträckning deltar i gruppbaseade och sociala aktiviteter. Samtidigt speglar det även könsspecifika livsvillkor, såsom att kvinnor oftare är hemma med små barn.

Jämställdhetsperspektivet har beaktats aktivt i insatserna, både genom att undanröja hinder för kvinnors deltagande och genom att i ökad utsträckning stimulera mäns deltagande. Insatser som barnpassning, flexibla tider och inkluderande pedagogik har exempelvis bidragit till att möjliggöra deltagande

för grupper som annars har begränsade förutsättningar att delta, däribland kvinnor.

Samtidigt har flera åtgärder genomförts i syfte att nå fler män. Länsstyrelsen har under året särskilt lyft jämställdhetsintegrering med fokus på att insatserna i högre grad behöver inkludera män. Goda exempel har spridits till projektägare, såsom samverkansprojekt mellan kommun och civilsamhälle som engagerat pappor i föräldraskapsstöd. I vissa projekt har särskilda målgrupper definierats, exempelvis pappor eller hemmavarande män, och aktiviteter har anpassats därefter.

Flera projekt har arbetat aktivt med att utforma innehåll och former som bättre tilltalar män, till exempel genom aktiviteter kopplade till arbete, programmering eller idrott. Projekt med kvälls- och helgförlagda aktiviteter har i vissa fall haft större framgång i att nå män, särskilt de som arbetar dagtid. Ett projekt har även använt så kallade "pappa-ambassadörer" och normmedvetna metoder för att utmana stereotypa föreställningar om könsroller och stärka mäns engagemang i föräldraskap.

Samtidigt kvarstår utmaningar i att nå män, vilket lyfts av flera län. Återkommande förklaringar är arbete dagtid, lägre deltagande i gruppverksamhet samt hög stress kopplad till försörjningsansvar och asylprocess. Ett fortsatt utvecklingsområde är därför att utforma mer riktade och inkluderande insatser som i högre grad attraherar män, utan att begränsa tillgängligheten för kvinnor.

Länsstyrelsen ser tydliga skillnader i deltagande mellan asylsökande och skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Skyddsbehövande, särskilt personer från Ukraina, har generellt varit lättare att nå och har haft bättre förutsättningar att delta, bland annat till följd av kommunalt boende och möjlighet till reseersättning. Asylsökande har i större utsträckning varit egenbosatta, geografiskt utspridda och begränsade av regelverk kring reseersättning, vilket kraftigt försvårat rekrytering och deltagande. Flera länsstyrelser lyfter att asylsökande i överklagandeprocess eller med avslag ofta är svåra att nå och i vissa fall ovilliga att synliggöra sin situation.

Hälsofrämjande insatser framstår som särskilt betydelsefulla under 2025. Många projektägare och länsstyrelser rapporterar om försämrat psykiskt mående hos målgruppen, kopplat till en orolig omvärld, lång väntan på beslut och förändrade migrationspolitiska förutsättningar. Insatser som kombinerar språk och samhällsinformation med fysisk aktivitet, naturvistelser eller samtalsstöd beskrivs som centrala för deltagarnas välbefinnande och motivation.

Målgrupper

Majoriteten av insatserna riktade sig både till asylsökande och skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Enligt länsstyrelsernas uppgifter deltog totalt 16 266 vuxna personer varav 10 414 kvinnor och 5 852 män i de insatser som slutrapporterats 2025.

Insatsernas inriktning

Av de slutrapporterade insatserna 2025 hade majoriteten av insatserna som inriktning att främja kunskaper om det svenska samhället och hälsofrämjande inriktning.

Primärt syfte	Antal	Procent
Kunskaper om det svenska samhället	52	44
Hälsa	39	33
Kunskaper i svenska språket	23	19
Kunskaper om den svenska arbetsmarknaden	5	4

Fördelning av anordnare utifrån organisationstyp

De insatser som slutrapporterats under 2025 har till störst del anordnats av studieförbund/folkhögskolor, därefter följer intresseorganisationer. De övriga har anordnat en mindre andel av insatserna. Till skillnad från föregående år genomfördes inga insatser av en etnisk förening.

Anordnare avslutade insatser	Antal	Procent
Intresseorganisation	29	24
Studieförbund/folkhögskolor	38	32
Trossamfund/religiös organisation	11	9
Idrottsförening	11	9
Övrig organisation	14	12
Kommun	16	14
Etnisk förening	0	0

Framgångsfaktorer

Återkommande framgångsfaktorer som lyfts är lokal närvaro, uppsökande arbete, samverkan mellan kommuner, civilsamhälle och Migrationsverket, språkkunnig och relationsskapande personal samt möjligheten att anpassa insatser snabbt utifrån förändrade förutsättningar. Digitala inslag har i flera län ökat tillgängligheten, särskilt för deltagare med barn eller begränsad rörlighet. Samtidigt pekar länsstyrelserna på tydliga utvecklingsbehov framåt. Dessa rör framför allt bättre förutsättningar att nå asylsökande, förbättrad tillgång till information om var målgruppen befinner sig, mer stabila övergångar mellan TIA och ordinarie etableringsinsatser samt möjlighet att bredda eller anpassa målgruppen i takt med förändrade mottagningsstrukturer.

Flexibilitet och anpassning: Insatser har justerats utifrån deltagarnas behov och förutsättningar, exempelvis genom barnpassning för småbarnsföräldrar och digitala lösningar som gjort aktiviteter tillgängliga på fler orter.

Engagerade ledare och tidig information: Kompetenta ledare samt tydlig information och inbjudan till insatser har underlättat deltagande. Insatserna har generellt haft ett inkluderande arbetssätt som främjar lika villkor för kvinnor och män.

Samverkan mellan civilsamhälle och kommuner: Rekrytering och genomförande har underlättats när projektägare samarbetat med andra organisationer och aktörer. De regionala nätverken som finns i de respektive länen och kommunerna har kunnat bidra till spridning av insatserna.

Nätverk och erfarenhetsutbyte: Möten och nätverk för projektägare har främjat samverkan, erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Gemensamma integrationsnätverk har gett aktörer möjlighet att ta del av kunskap och lyfta utmaningar i insatserna, vilket stärker både planering och genomförande.

Utmaningar

Det finns flera utmaningar med att erbjuda kontinuerliga och varierade insatser i kommuner med få asylsökande. Projektägare upplever svårigheter att planera insatser när målgruppen ofta flyttar, vilket särskilt påverkar aktiviteter som kräver flera träffar över tid vilket försvårar möjligheten till fördjupat individuellt stöd.

Att nå målgruppen som bor i eget boende är också en utmaning, liksom behovet av bättre samverkan mellan aktörer. Flera projekt arbetar med könsroller och jämställdhet genom samtal om normer och värderingar, men språkstöd behöver stärkas för att underlätta dialog kring rättigheter, skyldigheter och sociala frågor.

Begränsningar i Migrationsverkets reseersättning för personer med avslagsbeslut hindrar många från att delta, vilket motverkar syftet med insatserna. Dessutom har minskade statsbidrag och ersättningar till folkbildningen gjort att organisationer krymper och att möjligheten att genomföra TIA insatser begränsas.

En särskild utmaning under året var att stora delar av målgruppen ändrades under sommaren när reglerna för folkbokföring av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet ändrades, vilket påverkade genomförandet av beviljade insatser.

Resultat och samlad bedömning av TIA insatser under 2025

De projekt som beviljades statsbidrag inom TIA under 2025 uppvisar tydliga gemensamma nämnare vad gäller både inriktning, målgrupp och genomförandestrategi. Länsstyrelserna bedömer genomgående att de beviljade insatserna har haft god överensstämmelse med statsbidragets syfte. I urvalet har särskild vikt lagts vid projektens relevans för målgruppen, genomförandekapacitet samt förmåga att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar.

Ett tydligt mönster är att civilsamhällesaktörer dominerar bland de beviljade projekten, medan kommuner i flera län i låg grad eller inte alls har ansökt om medel. Länsstyrelserna anger att många kommuner inte uppfattar asylsökande som sin primära målgrupp och att insatser för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet i större utsträckning hanteras inom ordinarie kommunal verksamhet. Civilsamhällets flexibilitet, lokala närvaro och erfarenhet av målgruppen har därför varit avgörande för möjligheten att bedriva TIA insatser i flera län.

Insatsernas inriktning

Projekten som beviljats under 2025 har i huvudsak haft fokus på språkträning, samhällsorientering, och hälsofrämjande aktiviteter. Många projekt kombinerar flera syften inom samma insats, exempelvis språk i kombination med fysisk aktivitet, naturvistelser, studiebesök eller praktiska vardagsmoment. Denna integrerade ansats bedöms som ändamålsenlig och i linje med målgruppens behov under asyltiden. Arbetsmarknadsförberedande inslag förekommer i begränsad omfattning, men är ofta förekommande i insatser med andra syften, exempelvis samhällskunskap eller språkundervisning.

Av totalt 129 ansökningar har flest ett primärt syfte kopplat till hälsa (36 %), följt av kunskaper om det svenska samhället (31 %) och svenska språket (28 %). Endast 5 % av ansökningarna fokuserar på kunskaper om den svenska arbetsmarknaden.

Primärt syfte	Antal	Procent
Hälsa	47	36
Kunskaper om det svenska samhället	40	31
Kunskaper i svenska språket	36	28
Kunskaper om den svenska arbetsmarknaden	6	5

Målgrupp

Vissa länsstyrelser noterar att projekten i praktiken når fler skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet än asylsökande, även när båda grupperna omfattas av målgruppen. Detta förklaras av att skyddsbehövande oftare bor kommunalt, är geografiskt mer koncentrerade och har bättre praktiska förutsättningar att delta i verksamhet. Asylsökande, särskilt de som bor i eget boende, beskrivs som svåra att nå till följd av geografisk spridning, begränsade möjligheter till reseersättning och osäker livssituation. Trots detta har flera länsstyrelser prioriterat projekt som tydligt utgår från asylsökandes behov, vilket bedöms som strategiskt viktigt mot bakgrund av att denna grupp i övrigt har ett mer begränsat stödutbud.

Jämställdhetsperspektivet är genomgående integrerat i de beviljade projekten. I flera län har det varit ett uttryckligt krav i utlysning och beslut, med tydliga förväntningar på redovisning och uppföljning. Samtidigt konstaterar de flesta länsstyrelser att deltagandet fortsatt domineras av kvinnor. Mot denna bakgrund har flera projekt särskilt uppmärksammats på att fundera över hur de kan göra för att nå fler män, exempelvis genom riktade aktiviteter, anpassade tider eller innehåll som upplevs som mer relevant för män i målgruppen.

Söktryck och geografisk spridning

När det gäller söktryck varierar bilden mellan länen. Flera länsstyrelser beskriver söktrycket som relativt lågt, vilket kopplas till minskande målgrupp, osäkerhet kring framtida mottagande samt minskade medel. Samtidigt framhåller flera länsstyrelser att de ansökningar som inkommit i hög grad hållit god kvalitet och att beviljade aktörer bedömts ha både kapacitet och erfarenhet att genomföra insatserna. I vissa fall har länsstyrelserna aktivt prioriterat ett begränsat antal aktörer för att säkerställa kvalitet, geografisk spridning och möjlighet till omställning vid förändringar i målgruppens bosättning.

Geografiskt har de beviljade projekten i huvudsak koncentrerats till de kommuner där flest personer i målgruppen är bosatta eller där tillgängligheten till insatser bedömts som god. Flera länsstyrelser har samtidigt betonat vikten av att beviljade aktörer har förmåga att flytta eller anpassa verksamheten vid behov, givet den ökande rörligheten och osäkerheten kring boendeformer.

För 2025 förfogade länsstyrelserna över 48 miljoner kronor att fördela till verksamhet för asylsökande. Medlen var under 2025 översökta med en sökvot på 2. Av totalt 171 inkomna ansökningar beviljades 129 insatser. Samtliga medel fördelades till insatser i landet efter viss omfördelning mellan länsstyrelser under året.

Summa att fördela	48 000 000 kr
Sökt summa	95 727 037 kr
Sök kvot	2
Antal inkomna ansökningar	171
Antal beviljade ansökningar	129

Fördelning av anordnare utifrån organisationstyp

Av totalt 129 beviljade insatser 2025 står intresseorganisationer för den största andelen (cirka 41 %), följt av studieförbund och folkhögskolor (29 %). Övriga organisationer, trossamfund, idrottsföreningar och kommuner står tillsammans för en mindre del av insatserna.

Anordnare beviljade insatser 2025	Antal	Procent
Studieförbund/folkhögskolor	37	29
Intresseorganisation	53	41
Övrig organisation	19	15
Trossamfund/religiös organisation	12	9
Kommun	3	2
Idrottsförening	5	4

Samlad bedömning

Utöver de övergripande mönster som framträder i länsstyrelsernas bedömningar framhålls att de beviljade TIA insatserna under 2025 i hög grad har varit ändamålsenliga och väl anpassade till målgruppernas behov, trots ett förändrat mottagningssystem och en minskande målgrupp.

Länsstyrelserna betonar särskilt insatsernas förmåga att bibehålla relevans i en kontext präglad av osäkerhet, snabba omställningar och förändrade regelverk.

Genom verksamheter med låg tröskel för deltagande, anpassade tider och trygga, lokalt förankrade mötesplatser har många insatser skapat tillgänglighet för grupper som annars riskerar långvarig social isolering och utebliven språklig utveckling. Detta perspektiv lyfts som särskilt betydelsefullt i relation till statsbidragets förebyggande syfte.

Länsstyrelserna pekar vidare på att flera beviljade projekt har haft en uttalad pedagogisk och metodmässig styrka genom att integrera språkträning i praktiska och relationsskapande sammanhang. Denna typ av funktionell språkanvändning bedöms ha stärkt deltagarnas trygghet, motivation och möjligheter till faktisk delaktighet, snarare än enbart formell kunskapsinhämtning. I flera projekt har även normkritiska, jämställdhetsfrämjande och rättighetsbaserade perspektiv varit tydligare utvecklade än tidigare år, exempelvis genom arbete med föräldraskap, egenmakt och deltagarnas rättigheter i det svenska samhället.

Samtidigt visar länsstyrelsernas bedömningar att genomförandet i vissa fall har påverkats av strukturella faktorer utanför projektens kontroll. I några fall har detta lett till avbrott i pågående insatser, trots att behovet hos deltagarna kvarstått, vilket lyfts som en utmaning ur både effektivitets- och likvärdighetsperspektiv.

Resultat av 37a§ insatser

Slutrapporterade 37 a § insatser under 2025

Under 2025 slutrapporterades 94 insatser runt om i landet. Länsstyrelsernas samlade bedömning visar att de avslutade insatserna inom 37 § a under 2025 i hög grad har bidragit till att underlätta etablering i samhället för asylsökande och nyanlända, med ett särskilt fokus på föräldrar och personer med små barn.

Insatsernas innehåll har i huvudsak kretsat kring språkinlärning, föräldraskapsstöd, nätverksskapande och samhällsinformation. Många projekt har erbjudit trygga mötesplatser där deltagarna kunnat kombinera språkträning med sociala aktiviteter och föreningsliv, vilket bedöms ha sänkt trösklar för deltagande och stärkt både språkliga och sociala förutsättningar. Föräldraskapsstödet har ofta haft ett tydligt samhällsorienterande inslag och syftat till att öka förståelsen för normer, rättigheter och ansvar i det svenska samhället ur ett föräldraperspektiv.

Språkinlärning har varit ett centralt inslag i samtliga projekt, ofta integrerat i praktiska och relationsskapande sammanhang snarare än i formell undervisning. Länsstyrelserna framhåller att detta arbetssätt har skapat trygga lärmiljöer där deltagarna vågar öva svenska. I flera projekt har tillgängligheten stärkts ytterligare genom översättning av material, användning av bilder och anpassningar för personer med begränsad eller ingen läs- och skrivförmåga.

Jämställdhetsperspektivet framträder tydligt i länsstyrelsernas bedömningar. Att främja ett jämställt föräldraskap har varit ett genomgående tema, bland annat genom aktiviteter riktade till hela familjen och genom att jämställdhet integrerats i innehåll och dialog i föräldrautbildningar. I vissa projekt har föräldraskapsstöd integrerats i svenska för invandrare (sfi), vilket bedöms ha bidragit till att både kvinnor och män nås på mer likvärdiga villkor.

Sammantaget bedöms de avslutade projekten ha haft god kvalitet och relevans i relation till statsbidragets syfte. Insatserna har stärkt deltagarnas språkliga förutsättningar, sociala nätverk och kunskap om det svenska samhället, samtidigt som de bidragit till ökad trygghet och delaktighet i ett tidigt skede av etableringsprocessen.

Målgrupper

Målgruppen i insatserna har varit primärt nyanlända, antingen som enda målgrupp eller i kombination med andra grupper som asylsökande och skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Därutöver förekommer det insatser som särskilt riktade sig till asylsökande, till skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet samt till ensamkommande barn, vilket visar på en bred men samtidigt behovsanpassad målgruppsinriktning. Enligt länsstyrelsernas uppgifter deltog totalt 13 645 vuxna personer i de slutrapporterade insatserna 2025, varav 9 493 var kvinnor (69,6 procent) och 4 152 män (30,4 procent).

Insatsernas inriktning

Av de 93 insatserna har en majoritet att underlätta etableringen som primärt syfte (cirka 8 procent). Språkinläring står för en betydligt mindre andel, medan att skapa nätverk endast förekommer i ett fåtal insatser.

Primärt syfte	Antal	Procent
Underlätta etableringen	75	80,6
Språkinläring	15	16,2
Skapa nätverk	3	3,2

I denna rapport redovisas sammanställning och analys av slutrapporterade insatser 2025. Beskrivning av exempel på beviljade insatser återfinns i bilagda redovisningar från länsstyrelserna.

Insatser som riktar sig till eller underlättar deltagandet för föräldralediga och andra personer med små barn

Länsstyrelserna har sedan 2018 enligt regeringens anvisningar prioriterat insatser riktade mot föräldralediga och andra personer med små barn. Denna prioritering har bidragit till ett fokus på olika insatser med syfte att stärka föräldraskapet och deltagandet i samhället hos målgruppen inom 37 a §. Av de 93 insatser som slutrapporterades under 2025 var stor majoritet inriktade mot att underlätta deltagandet för föräldralediga och andra personer med små barn, en tydlig majoritet av deltagarna i dessa insatser var kvinnor.

För att underlätta deltagandet i samhällslivet har insatserna skapat inkluderande mötesplatser för språkutvecklande insatser som även gynnat ett ökat socialt nätverk, kunskaper om det svenska samhället, stärkt individers egenmakt och gett kunskap om rättigheter och skyldigheter i samhället.

Merparten av insatserna arbetar på olika sätt för att möjliggöra deltagande för personer med små barn, till exempel genom att ordna barnomsorg, för att särskilt underlätta för kvinnor att delta i insatserna. Samarbeten för att

underlätta deltagandet inkluderar till exempel öppna förskolan samt BVC och familjecentraler.

Länsstyrelserna arbetar aktivt med jämställdhet och jämställt föräldraskap vilket både kan innebära inriktningsbeslut att prioritera insatser med jämn könsfördelning och prioritering av insatser som fokuserar specifikt på män eller kvinnor. Kommunerna beaktar jämställdhet i insatserna på olika sätt genom att till exempel arbeta med att erbjuda familjeaktiviteter där alla, såväl män, kvinnor, pojkar och flickor kan delta på lika villkor.

I de insatser som sker inom ramen för 37 a § möter målgruppen förutom andra deltagare även representanter från ideella organisationer, kommunala verksamheter och volontärer. Målgruppen får således möjlighet att träna språket i de insatser som erbjuds.

Av de insatser som slutrapporterades under 2025 har länsstyrelserna angett att endast ett mindre antal var primärt inriktade mot språkinläring. Däremot har flera av insatserna, trots att språkinläring inte varit huvudsakligt syfte, arbetat med språkinläring genom olika aktiviteter så som språkcaféer eller med språkstöd i insatserna. Med ett ökat kontaktnätverk som insatserna erbjuder uppger länsstyrelserna även att insatserna främjat språkinläringen för föräldralediga och andra personer med små barn genom att målgruppen träffar och interagerar med personer som talar svenska.

Samverkan med idéburen sektor

39 av insatserna som slutrapporterades under 2025 genomfördes i samverkan med idéburen sektor. Länsstyrelserna rapporterar att samarbete och samverkan med civilsamhället är en viktig framgångsfaktor vid genomförande av insatser inom 37 a §. Bland annat nämns att kontaktvägar till målgruppen förbättras och att det skapas större möjlighet att förankra insatsens innehåll vid planering och genomförandet av insatser samt att samverkan bidrar till nya arbetssätt.

Framgångsfaktorer

En central framgångsfaktor i de avslutade projekten är projektägarnas goda förmåga till anpassning och flexibilitet.

Länsstyrelserna ser även en ökad kunskap om och samverkan med externa aktörer samt inom kommunerna, vilket i många fall har lett till ett ökat deltagande i insatserna. God samverkan mellan kommun och civilsamhälle lyfts återkommande som en framgångsfaktor, där olika perspektiv och erfarenheter har stärkt projekten och bidragit till ett mer sammanhållet stöd till målgruppen.

Projektägarnas uppsökande arbete, närvaro i bostadsområden där nyanlända bor samt arbetet med lotsning till integrationsfrämjande insatser har varit avgörande för att nå målgruppen. Samtidigt bedömer länsstyrelserna att det finns ett fortsatt utvecklingsbehov när det gäller att nå fler män. Detta skulle exempelvis kunna ske genom att i större utsträckning erbjuda aktiviteter på andra tider eller i kombination med andra insatser som upplevs som mer relevanta för män i målgruppen.

Samarbete med familjecentraler, inklusive BVC, samt öppna förskolor i kommunerna har resulterat i väl anpassade verksamheter för föräldralediga med små barn och i föräldraskapsstödande insatser. Flera projekt har främjat deltagande genom att erbjuda aktiviteter som inkluderar hela familjen, vilket har bidragit till både social gemenskap och nätverksskapande. Projektägarna har även anpassat insatserna genom att erbjuda parallella aktiviteter för barn och vuxna i angränsande utrymmen, vilket ytterligare har sänkt trösklarna för deltagande.

Språkstöd och användning av nyckelpersoner ur målgruppen framhålls som ytterligare framgångsfaktorer. Exempelvis lyfts hälsoguider och andra brobyggare, som talar deltagarnas modersmål och som inte representerar en myndighet, som viktiga. De har skapat trygghet och underlättat både deltagande och tillgång till psykosocialt stöd. Även aktivitetsledarnas roll betonas, då de i flera projekt har fungerat som ambassadörer för ett interkulturellt och inkluderande förhållningssätt.

Utmaningar

En utmaning som både projekten och Länsstyrelsen ser är att det tar tid att nå och motivera målgruppen samt att implementera och förankra projekt.

Aktörerna som utför insatserna har identifierat att det kan krävas stor ansträngning för att åstadkomma aktiviteter som är förankrade i individens faktiska behov.

Vidare lyfter projektägarna en utmaning i tillgången till personalresurser. Det finns ibland ett behov av att dela upp aktiviteterna i mindre grupper för att kunna genomföra individanpassade insatser, vilket kräver mer personalresurser. Flera projektägare lyfter också behov av att ha språkstödare i insatserna vilket också kräver en extra resurs.

En utmaning som flera projektägare adresserar är den varierande kunskapsnivån hos målgruppen gällande digital kompetens. De som har liten eller nästan ingen kunskap har stora svårigheter både i kontakt med myndigheter, vården och med barnens skolor då många använder digitala plattformar. Det finns ett behov av kompetenshöjande insatser för att öka

den digitala kompetensen hos målgruppen och därmed öka deras möjligheter till etablering i samhällslivet.

Resultat och samlad bedömning av beviljade insatser under 2025

Under 2025 tilldelades Länsstyrelsen Jönköping 42 miljoner för fördelning. Utifrån regional fördelning och nationell omfördelning har totalt 44 914 674 kronor beviljats till 37 a § insatser under 2025. Beviljat belopp överskrider tilldelad summa då återbetalda medel från tidigare 37 a § insatser inkluderats i årets fördelning. Under 2025 var sökkvoten för 37 a § 1,3.

Summa att fördela	42 000 000 kr
Sökt summa	53 695 183 kr
Sök kvot	1.3
Antal inkomna ansökningar	84
Antal beviljade ansökningar	73

Länsstyrelsernas samlade bedömning är att de beviljade insatserna enligt 37 a § under 2025 i hög grad svarar mot statsbidragets syfte och nationella prioriteringar. Insatserna präglas av tydlig behovsfrankring, lokal anpassning och ett uttalat fokus på att underlätta etablering för nyanlända och i synnerhet personer som är hemma med små barn. Genomgående bedöms insatserna bidra till stärkt språkutveckling, ökad social delaktighet och samhällsorientering.

Ett tydligt mönster är att föräldralediga och personer med små barn utgör den huvudsakliga målgruppen. Insatserna har i stor utsträckning utformats för att möjliggöra deltagande trots omsorgsansvar, exempelvis genom verksamhet på eller i anslutning till öppna förskolor och familjecentraler, anpassade tider, möjlighet att ta med barn samt erbjudande om barnpassning. Denna inriktning bedöms vara ändamålsenlig och i linje med kommunernas behov av att komplettera ordinarie verksamheter som sfi, öppen förskola och barnhälsovård.

Språkträning i svenska är ett genomgående inslag i samtliga beviljade insatser. I många fall sker språkutvecklingen integrerat i praktiska, sociala och föräldraskapsrelaterade aktiviteter snarare än genom formell undervisning. Detta arbetssätt bedöms skapa goda förutsättningar för funktionell språkanvändning i vardagen, särskilt för personer med begränsad tillgång till reguljär språkundervisning. Flera insatser kombinerar språkstöd med samhällsinformation, föräldrastöd och hälsofrämjande aktiviteter, vilket stärker helheten i stödet till målgruppen.

Flera insatser har ett uttalat fokus på att stärka kvinnors egenmakt och delaktighet i samhälls- och arbetsliv. Samtidigt innehåller flera projekt insatser som syftar till att involvera män, exempelvis genom riktade aktiviteter för pappor eller arbete med jämställt föräldraskap. Länsstyrelserna bedömer att detta kan bidra till både ökad jämställdhet och snabbare etablering för hela familjen.

När det gäller målgruppsinriktning riktar sig insatserna främst till nyanlända, men flera projekt inkluderar även skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet och i vissa fall asylsökande. Tendensen att färre insatser riktas specifikt till asylsökande kvarstår från föregående år, vilket bedöms vara en följd av lågt mottagande samt att asylsökande i högre grad nås genom andra tidiga insatser.

Samverkan framträder som ett centralt inslag i de beviljade insatserna. De flesta projekt genomförs i samarbete mellan kommun och civilsamhälle, ofta med studieförbund, idéburna organisationer eller trossamfund. Även samverkan med barnhälsovård, öppna förskolor, skolor och arbetsmarknadsaktörer förekommer. Denna utveckling bedöms stärka både kvaliteten och långsiktigheten i insatserna samt bidra till bättre samordning mellan olika etableringsfrämjande verksamheter.

Söktrycket varierar mellan länen men är i flera fall lägre än tidigare år. Länsstyrelserna pekar på snäva målgruppsdefinitioner, begränsade kommunala personalresurser och en minskande målgrupp som möjliga förklaringar. Samtidigt bedöms de beviljade ansökningarna hålla god kvalitet, med väl genomarbetade behovsanalyser och tydliga planer för genomförande och samverkan.

Sammantaget bedöms de beviljade § 37 a-insatserna under 2025 ha god relevans och genomförbarhet samt bidra till en snabbare och mer stabil etablering, särskilt för nyanlända kvinnor och barnfamiljer.

Målgrupper

Insatser inom 37 a § kan omfatta målgrupperna nyanlända, asylsökande, skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet och ensamkommande barn. Majoriteten av de insatser som beviljats under 2025 omfattar fler än en målgrupp.

Sammanställningen av förväntat deltagarantal i beviljade ansökningar visar 6 800 deltagare. Majoriteten av deltagare är kvinnor, vilket innebär en fortsatt ojämn könsfördelning bland deltagarna inom 37 a § insatserna.

Beviljade insatsers inriktning

Av de insatser som beviljades under 2025 angavs primärt syfte att underlätta etableringen i samhället i de flesta projekt. I resterande insatser angavs primärt syften som att stödja språkinläring och nätverksskapande.

Primärt syfte	Antal	Procent
Underlätta etableringen i samhället	56	77
Språkinläring	15	21
Skapa nätverk	1	1
Kunskaper om svenska samhället	1	1

I denna rapport redovisas sammanställning och analys av beviljade insatser 2025. Beskrivning av exempel på beviljade insatser återfinns i bilagda redovisningar från länsstyrelserna.

Insatser som riktar sig till eller underlättar deltagande för föräldralediga och andra personer med små barn

Av de 73 insatser som beviljades under 2025 hade 46 insatser prioriteringen att underlätta deltagandet för föräldralediga och andra personer med små barn, vilket innebär att Länsstyrelsen Jönköping beviljat nästan 45 miljoner kronor för dessa insatser.

Insatser som riktas primärt mot språkinläring för föräldralediga och andra med små barn

De flesta av insatserna riktar sig primärt till språkinläring för föräldralediga och andra personer med små barn. Totalt har länsstyrelsen beviljat drygt 36 miljoner kronor (80 %) i enlighet med regeringens prioritering.

Samverkan med idéburen sektor

Av de beviljade insatserna ska 41 genomföras i samverkan med idéburen sektor. Samverkan med idéburen sektor är fortsatt en framgångsfaktor som ofta bidrar till att underlätta kontakt med målgruppen, ökad kapacitet och flexibilitet i kommunens verksamhet för målgrupperna inom 37 a §.

Övergripande analys

Länsstyrelsen bedömer att såväl TIA insatserna som insatserna enligt 37 a § under 2025 i hög grad ha varit relevanta, ändamålsenliga och väl anpassade till målgruppernas behov. Trots ett förändrat mottagningssystem, minskande målgrupper och ett ökat inslag av osäkerhet i deltagarnas livssituation har insatserna i stor utsträckning lyckats upprätthålla kvalitet, träffsäkerhet och genomförbarhet. Sammantaget visar länsstyrelsernas rapporter att statsbidragen fortsatt fyller en viktig funktion som komplement till ordinarie strukturer inom etablerings- och integrationsområdet.

En gemensam slutsats är att båda bidragsformerna i praktiken har kommit att rikta sig till grupper med begränsad tillgång till ordinarie etableringsinsatser, framför allt asylsökande, skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet och nyanlända föräldrar som är hemma med små barn. Insatsernas lågröskelkaraktär, lokala förankring och anpassning till målgruppernas vardag, har varit avgörande för möjligheten att nå dessa grupper. Detta gäller särskilt för personer som på grund av omsorgsansvar, geografisk spridning eller osäker rättslig status annars riskerar passivisering och social isolering.

Länsstyrelsen ser att kvinnor utgör majoriteten av deltagarna i både TIA och 37 a-insatser. Detta speglar dels målgruppernas sammansättning, dels att kvinnor i högre grad än män deltar i gruppbaseade, sociala och föräldraskapsinriktade aktiviteter. Länsstyrelsernas rapporter visar samtidigt att jämställdhetsperspektivet i hög grad har beaktats i utformningen av insatserna, bland annat genom riktade insatser till kvinnor, anpassade tider, barnvänliga miljöer samt arbete med normer, föräldraskap och egenmakt. Samtidigt framträder svårigheten att nå män som ett återkommande utvecklingsområde, vilket pekar på behovet av fortsatt metodutveckling och mer skilda arbetssätt.

Skillnaderna mellan TIA och 37 a § framträder främst i tidpunkt och inriktning i etableringskedjan. TIA insatserna har haft en tydligare roll i att motverka passivisering under asyltiden och i tidiga skeden, särskilt för asylsökande. Insatserna enligt 37 a § har i högre grad haft fokus på nyanlända föräldrar och familjer i en mer stabil bosättningssituation, där behovet snarare rör kontinuitet, social förankring och långsiktigt stöd i etableringen. Tillsammans bildar bidragsformerna ett sammanhängande stöd som fångar upp olika behov i olika faser. En del länsstyrelser upplever att övergångarna mellan insatserna i vissa fall kan upplevas som bristfälliga.

När det gäller genomförande och kvalitet framträder samverkan med civilsamhället som en central styrka i båda statsbidragen. Civilsamhällets lokala närvaro, flexibilitet och relationsskapande arbetssätt bedöms vara

avgörande för att nå målgrupperna och skapa tillit. Samtidigt visar rapporterna att söktrycket i vissa län varit lågt, särskilt för 37 a §, vilket kopplas till snäva målgruppsdefinitioner, begränsade kommunala resurser och minskat mottagande. Detta pekar på ett behov av fortsatt flexibilitet i utformningen av statsbidragen, för att säkerställa att medlen även framöver kan användas där behoven är som störst.

Flera länsstyrelser lyfter att de kraftiga kostnadsökningarna i samhället, i kombination med oförändrade statsbidragsnivåer, har haft tydliga konsekvenser för genomförandet av insatserna. Många anordnare, i synnerhet inom civilsamhället och folkbildningen, uppger att bidragens omfattning inte längre motsvarar de faktiska kostnaderna, vilket i flera fall har lett till neddragningar eller till att aktörer avstår från att ansöka om medel. Minskade anslag till folkbildningen generellt har också begränsat möjligheterna till samfinansiering, som tidigare varit en central förutsättning för att bedriva verksamhet med tillräcklig kvalitet och räckvidd. Sammantaget innebär detta en risk för färre genomförda insatser, minskad geografisk täckning och sämre tillgång till verksamhet.

Avslutande kommentarer

Länsstyrelsen föreslår att målgruppen för 37a § medlen breddas till utrikesfödda. Detta skulle göra det möjligt att möta kommunernas behov och skapa långsiktigt hållbara integrationsinsatser som är i linje med de övergripande integrationspolitiska målen. Nuvarande målgruppsdefinitioner för insatser enligt 37 a § upplevs som begränsande. I praktiken möter kommuner och civilsamhällesaktörer många utrikesfödda personer som har varit i Sverige under längre tid, men som fortfarande står långt ifrån etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Dessa personer omfattas idag inte av statsbidragen, trots att behoven kvarstår eller i vissa fall har förstärkts över tid. Särskilt lyfts kvinnor som varit hemma med barn under flera år, personer med hälsorelaterade hinder samt individer som faller mellan olika system i samband med förändrad rättslig status. Denna målgrupp utgör idag en av de mest angelägna grupperna att nå med integrationsfrämjande insatser. En breddning av målgruppen till att omfatta även utrikesfödda som inte längre klassas som nyanlända, men som har ett fortsatt etableringsbehov, bedöms därför vara nödvändig för att statsbidragen även framåt ska vara ändamålsenliga och träffsäkra.

Vidare föreslår Länsstyrelsen en ändring i förordning (2016:1364) om statsbidrag till verksamheter för asylsökande m.fl. till att insatserna även kan omfatta barn under 18 år. Länsstyrelsen bedömer att det finns starka skäl att inkludera personer under 18 år i målgruppen. Barns behov av tidiga stödinsatser skiljer sig från vuxnas, men är samtidigt avgörande för gruppens långsiktiga förutsättningar vad gäller språkutveckling, psykisk hälsa, skolnärvaro och social delaktighet. När barn inte omfattas av TIA insatser riskerar viktiga skyddsfaktorer att utebli, särskilt i en kontext där mottagningssystemet förändrats och där vardagen för många barn präglas av begränsade rörelsemöjligheter, få sociala kontakter och låg tillgång till organiserade aktiviteter. Tidig språklig stimulans, tillgång till sociala sammanhang och förståelse för det svenska samhället är centrala faktorer för barns lärande och etablering i utbildningssystemet. Erfarenheter från både TIA- och 37 a § insatser visar att helhetsorienterade insatser, där vuxna och barn inkluderas parallellt, stärker effekterna av arbetet och bidrar till ökad trygghet, tillit och delaktighet för hela familjen.

Rapporten har författats av Dina Eminovic, samordnare statsbidrag integration, Länsstyrelsen Jönköping. Ärendet har beslutats av Länsråd Daniel Gustafsson, Länsstyrelsen Västernorrland efter föredragning av nationell samordnare Elin Blomberg, Länsstyrelsen Stockholm.

7. Bilagor

1. Rapport Länsstyrelsen Blekinge
2. Rapport Länsstyrelsen Dalarna
3. Rapport Länsstyrelsen Gotland
4. Rapport Länsstyrelsen Gävleborg
5. Rapport Länsstyrelsen Halland
6. Rapport Länsstyrelsen Jämtland
7. Rapport Länsstyrelsen Jönköping
8. Rapport Länsstyrelsen Kalmar
9. Rapport Länsstyrelsen Kronoberg
10. Rapport Länsstyrelsen Norrbotten
11. Rapport Länsstyrelsen Skåne
12. Rapport Länsstyrelsen Stockholm
13. Rapport Länsstyrelsen Södermanland
14. Rapport Länsstyrelsen Uppsala
15. Rapport Länsstyrelsen Värmland
16. Rapport Länsstyrelsen Västerbotten
17. Rapport Länsstyrelsen Västernorrland
18. Rapport Länsstyrelsen Västmanland
19. Rapport Länsstyrelsen Västra Götaland
20. Rapport Länsstyrelsen Örebro
21. Rapport Länsstyrelsen Östergötland